

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

« طرح دوره اخلاق پزشکی عمومی و اخلاق حرفه‌ای »

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: اخلاق پزشکی
عنوان درس: اخلاق پزشکی عمومی و اخلاق حرفه‌ای
کد درس: ۴
نوع و تعداد واحد^۱: ۳ واحد نظری
نام مسؤؤل درس: دکتر مجتبی پارسا
مدرس/ مدرسان: دکتر فریبا اصغری، دکتر مجتبی پارسا، دکتر علیرضا پارساپور، دکتر پونه سالاری، دکتر امیر احمد شجاعی،
دکتر احسان شمسی کوشگی، دکتر حمید رضا نمازی، دکتر کبری جودکی، دکتر مهشاد نوروزی
پیش‌نیاز/ هم‌زمان: ندارد
رشته و مقطع تحصیلی: اخلاق پزشکی/ دکترای تخصصی

اطلاعات مسؤؤل درس:

رتبه علمی: استادیار
رشته تخصصی: اخلاق پزشکی
محل کار: گروه اخلاق پزشکی، دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران
تلفن تماس: ۶۶۴۱۹۶۶۱
نشانی پست الکترونیک: mojtabaparsa1@yahoo.com

^۱ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسؤول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

این درس سه واحد از دروس جبرانی دوره دکترای تخصصی اخلاق پزشکی و پیش نیاز بخش عمده‌ای از واحدهای اختصاصی اجباری این دوره می‌باشد. در این درس دانشجویان با مبانی، تاریخچه و اهمیت مباحث مطروحه در حوزه اخلاق پزشکی، تعهد حرفه‌ای و اخلاق سازمانی آشنا می‌شود.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

توانمندی دانشجویان در شناخت جنبه‌های انسانی و اخلاقی حرفه پزشکی و ایجاد زیربنای دانشی، نگرشی و مهارتی لازم برای تصمیم‌گیری اخلاقی به روش صحیح.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

آشنایی فراگیر با مباحث ذیل:

- کلیات و تاریخچه اخلاق پزشکی
- تعهد و رفتار حرفه‌ای
- اصول چهارگانه و ابزارهای تحلیل اخلاقی
- ارتباط پزشک و بیمار
- حفظ حریم خصوصی
- بیمار اتونومی و رضایت موثر و آگاهانه
- رازداری و حقیقت‌گویی
- رابطه پزشک با اعضای کادر سلامت
- خطای پزشکی
- اخلاق در آموزش پزشکی
- تعارض منافع پزشک
- اخلاق در مسائل مربوط به مادر و جنین
- مدیریت اخلاقی در نظام سلامت
- اخلاق کاربردی
- الگوهای رفتار ارتباطی درون شخصی و برون شخصی
- مدیریت منابع انسانی و مدیریت استراتژیک در اخلاق پزشکی
- نقش اخلاق پزشکی در موفقیت سازمانی
- موسسه‌های پزشکی حقوق ذینفعان و وظایف اخلاقی موسسه‌های پزشکی

- عوامل موانع و رفتارهای و روش‌های ترویج اخلاق پزشکی در موسسه های پزشکی استاندارد ها
- شیوه های ارزیابی عملکرد اخلاقی در موسسه های پزشکی

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

این درس دانشجویان را در شناخت جنبه‌های انسانی و اخلاقی حرفه پزشکی توانمند می‌سازد و زیربنای دانشی، نگرشی و مهارتی لازم برای تصمیم‌گیری اخلاقی به روش صحیح را در دانشجویان ایجاد می‌کند. دانشجویان در زمینه آشنایی با این نگرش‌ها و یادگیری دانش و مهارت‌های مربوطه در تجزیه و تحلیل مسائل و تصمیم‌گیری اخلاقی توانمند شده و با مبانی اخلاق حرفه ای و کاربردی و تمایز اخلاق حقوق و فقه در حرفه‌ای آشنا می‌شوند. همچنین ضمن ارتقاء مهارت تشخیص و حل مسأله اخلاقی دانشجو را با مبانی رشد اخلاقی در مؤسسات و ارتقاء مهارت‌های اخلاقی و ترویج اخلاق در فرهنگ سازمانی آشنا می‌کند. هم‌چنین مهارت دانشجویان را در ارزیابی عملکرد اخلاقی مؤسسات پزشکی توانمند می‌سازد.

رویکرد آموزشی^۱:

ترکیبی^۲

حضوری

مجازی^۲

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروههای کوچک
- ایفای نقش
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

لطفاً نام ببرید: سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
۱	کلیات و تاریخچه اخلاق پزشکی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله		دکتر احسان شمسی کوشتکی
۲	کلیات و تاریخچه اخلاق پزشکی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله		دکتر احسان شمسی کوشتکی
۳	رابطه اخلاق پزشکی با هنر، حقوق و فلسفه	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله		دکتر علیرضا پارساپور
۴	تعهد و رفتار حرفه‌ای	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله		دکتر فریا اصغری
۵	تعهد و رفتار حرفه‌ای	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله		دکتر فریا اصغری
۶	اصول چهارگانه و ابزارهای تحلیل اخلاقی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله		دکتر حمیدرضا نمازی

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
		مسأله		
۷	ارتباط پزشکی و بیمار - حقوق بیمار	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر علیرضا پارساپور
۸	ارتباط پزشکی و بیمار - حقوق بیمار	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر علیرضا پارساپور
۹	بیمار اتونومی و رضایت موثر و آگاندگی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر علیرضا پارساپور
۱۰	رازداری و تحقیق کوبی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر کبری جودکی
۱۱	تبیینات پزشکی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر علیرضا پارساپور
۱۲	خطای پزشکی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر مهشاد نوروزی
۱۳	تعارض منافع پزشکی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر محبتی پارسا
۱۴	اخلاق در آموزش پزشکی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر محبتی پارسا
۱۵	اخلاق در مسائل مربوط به مادر و جنین	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر علیرضا پارساپور

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجوی	نام مدرس / مدرسان
		مسأله		
۱۶	آشنایی با نهاد های اخلاق پزشکی کشور	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر علیرضا پارساپور
۱۷	مروری بر اسناد مرتبط با اخلاق پزشکی در کشور	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر علیرضا پارساپور
۱۸	مدیریت اخلاقی در نظام سلامت	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر امیر احمد شجاعی
۱۹	اخلاق کار بردی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر امیر احمد شجاعی
۲۰	الگوهای رفتار ارتباطی درون شخصی و برون شخصی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر امیر احمد شجاعی
۲۱	مدیریت منابع انسانی و مدیریت استراتژیک در اخلاق پزشکی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر امیر احمد شجاعی
۲۲	نقش اخلاق پزشکی در موفقیت سازمانی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر امیر احمد شجاعی
۲۳	موسسه های پزشکی حقوق دینتعمان و وظایف اخلاقی موسسه های پزشکی	سخنرانی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسأله		دکتر امیر احمد شجاعی

وظایف و انتظارات از دانشجو:

حضور به موقع و منظم سر کلاس درس و شرکت در بحث های تعاملی با استاد مربوطه

روش ارزیابی دانشجو:

- نوع ارزیابی: تکوینی
- روش ارزیابی دانشجو: مشارکت در کلاس - آزمون کتبی تشریحی - کار عملی
- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو
- ✓ **ارزیابی تکوینی (سازنده):** ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می دهد. این نوع ارزیابی می تواند صرفا با هدف ارایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود.

نظیر: انجام پروژه های مختلف، آزمون های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

- ✓ **ارزیابی تراکمی (پایانی):** ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می تواند شامل موارد زیر باشد:
- آزمون های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون ها برای مثال آزمون های کتبی شامل آزمون های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه ای»، «جورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون های استدلالی نظیر آزمون ویژگی های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و آزمون های عملی که برای مثال می تواند شامل انواع آزمون های ساختارمند عینی نظیر OSCE³، OSLE⁴ و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار⁵ با استفاده از ابزارهایی نظیر DOPS⁶، لاگ بوک⁷، کارپوشه (پورت فولیو)¹، ارزیابی ۳۶۰ درجه^۲ و باشد.

1. Formative Evaluation
2. Summative Evaluation
3. Objective Structured Clinical Examination
4. Objective Structured Laboratory Examination
5. Workplace Based Assessment

۶. مشاهده مستقیم مهارت های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می انجامد.

7. Logbook

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

الف) کتب:

- پزشکی و ملاحظات اخلاقی ، دکتر باقر لاریجانی
- موارد رشد اخلاقی سازمان های ایرانی ، فرامرز قراملکی
- اخلاق سازمانی، دکتر فرامرز قراملکی

- Clinical Ethics: A Practical Approach to Ethical Decisions in Clinical Medicine, Albert R. Jonsen, Mark Siegler, William J. Winslade
- Medical Ethics Today: The BMA's Handbook of Ethics and Law
- Principles of Biomedical Ethics, Beauchamp T L, Childress J F. Oxford University Press,

ب) مقالات:

ج) محتوای الکترونیکی:

د) منابع برای مطالعه بیشتر: